

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ ἱστορία τῆς τυπογραφίας ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι δὲν ἐγράφη μέχρι τοῦδε. Ἡ πολὺ ἐνδιαφέρουσα καὶ ἀκριβεστάτη «Ἱστορικὴ Πραγματεία περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς προόδου τῆς τυπογραφίας ἐν Ἑλλάδι», τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν εἰς τὰς βαθεῖας μελέτας τοῦ φιλομούσου Παύλου Λάμπρου (ιδὲ Χρυσασπίδα, τόμ. Γ', 1865, σελ. 361 καὶ 398. τομ. Δ', 1866, σελ. 169, 573 καὶ 597. Πανδώραν, τόμ. ΙΙ', 1867, σελ. 305. τόμ. ΙΘ', 1868, σελ. 154, καὶ Παρνασσόν, τόμ. Β', 1878, σελ. 517), μᾶς ὁδηγεῖ μόνον μέχρι τοῦ ἔτους 1821, ἤτοι μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀγῶνος. Ἡ δὲ «Χρονολογικὴ Ἐκθεσις ἐλληνικῶν τυπογραφείων μέχρι τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐγκαθιδρύσεως τῆς Βασιλείας κατὰ τὸ 1832» ὑπὸ Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ (ιδὲ Μ. Π. Βρετοῦ Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον, ἔτος Γ', 1864, σελ. 253) ἀναφέρει μὲν καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι κατὰ τὸν Ἀγῶνα ἰδρυθέντων, ἀλλ' ἡ ἀπαριθμησις αὐτῶν εἶναι συντεταγμένη μὲ τοιαύτην ἐλαφρότητα, παρουσιάζει τοιαύτας ἀνακριθείας καὶ ἐλλείψεις, ὥστε δὲν δύναται νὰ χρησιμεύῃ ὡς πηγὴ δι' ἱστορικὴν τινα μελέτην. Ὁμοίον τι συμβαίνει καὶ μὲ τὴν Ἐκθεσιν τῶν Ἑλλανοδικῶν κατὰ τὴν Α' Ὀλυμπιάδα τοῦ 1859, ἐν ἣ ἐγένετο ἀπόπειρα νὰ δοθῇ καὶ περίληψις τῆς ἱστορίας τῆς τυπογραφίας ἐν Ἑλλάδι, μολονότι ὁ πρῶην διευθυντῆς τῆς Ἐθνικῆς Τυπογραφίας καὶ τότε ὑπόφορος τῆς Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης Γ. Ἀποστολίδης Κοσμητῆς ἐ χρημάτισεν εἰσηγητῆς τῶν διὰ τὴν τυπογραφικὴν τέχνην ἐλλανοδικῶν (ιδὲ Ὀλύμπια τοῦ 1859, Ἐκθέσεις τῶν Ἑλλανοδικῶν, Ἀθῆναι, 1860, σελ. 91—95. Κλάσις 60, Τυπογραφία, Λιθογραφία, Φωτογραφία κτλ.). Τὸ αὐτὸ θέμα πραγματεύεται καὶ ὁ Ambroise Firmin - Didot ἐν τῷ ἄρθρῳ «Typographie» τῆς Encyclopédie moderne (vol. 26, Paris, 1852, pg. 707—709, Grèce) ἀνευ μεγαλυτέρας τῶν προηγου-

